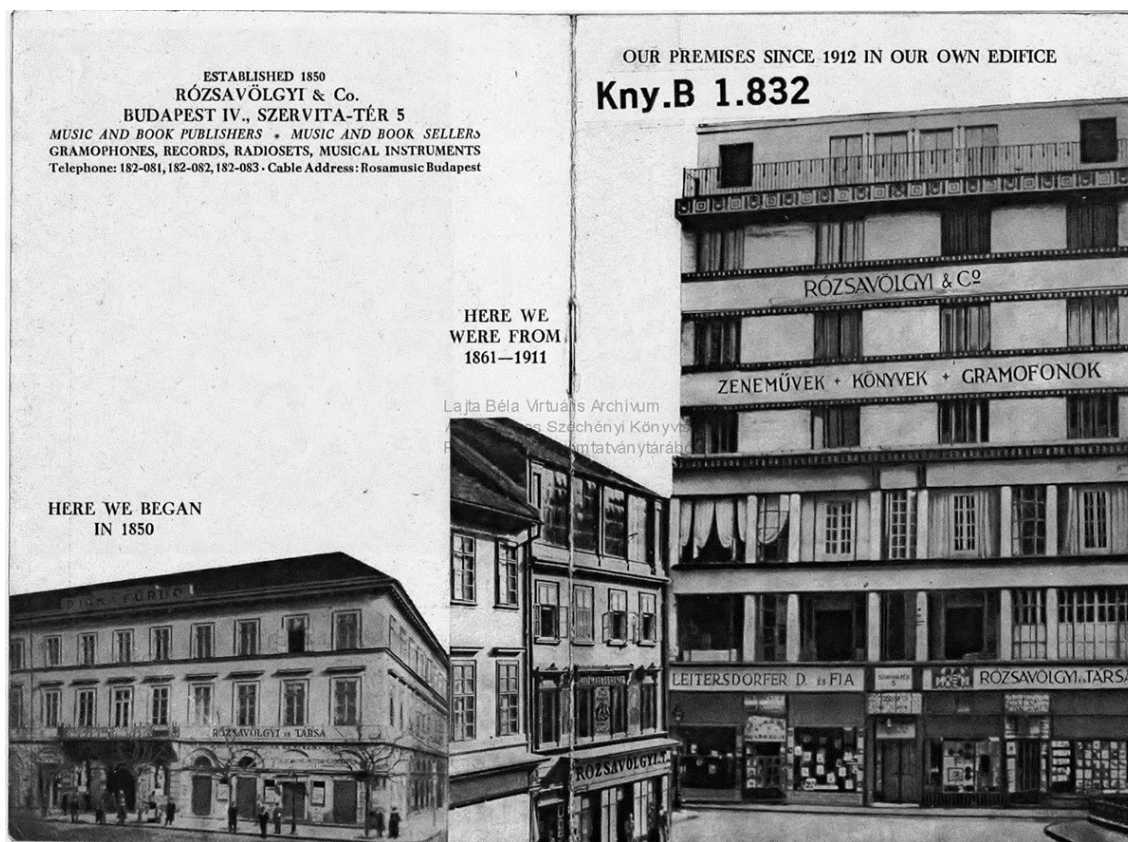

HUTIRA ALBIN

RÓZSAVÖLGYI ÉS A MAGYAR ZENEKULTÚRA (10/3.)

A Budapest V. Szervita tér (1992) előző nevei: Martinelli tér (1953), Szervita tér (1874), Szerviták piaca (1817), Serviten Platz (1804), Serviten Gasse (Szervita utca egy része) 1733, Am Platzl (A terecskénél) (1704), Búza piac mahalle (1547)

A Rózsavölgyi cég a XIX. század végére már világszerte ismertté vált. Az állandó előre haladásnak és felfelé törekedésnek megvannak a maga természetadta nehézségei. A két akkori két cégtulajdonos közül az ifjabb Dunkel Norbert nagy energiát fektetett be a koncertturnék és előadások szervezésébe: így egyre többször volt távol a kereskedelmi élettől. Társtulajdonos édesapja, Dunkel Nepomuk János (1832-1910) – aki 1861 óta vett részt a Rózsavölgyi vezetésében – előrehaladott kora miatt, 75-76 évesen már nehezen viselte a megterhelő bolti életet. A céget eladásra kínálták, de a koncertszervezést Dunkel Norbert megtartotta. A Rózsavölgyi cég új tulajdonosa – 1908. január 28.-tól az Ángyán-Bárczy-Alberti érdekelttség lett.

G. Puccini dedikációja Dunkel Norbert számára, Budapest, 1897. november 23.

Az 1890-es évek végéig a komoly, vagy klasszikus zene és a könnyűzene nagy része nem vált el egymástól egyértelműen. Szalondarabok, koncertdarabok, 'idillek', népzene, magyar nóták, műdalok, stb. szakszerűen nem voltak besorolhatók egyik nagy kategóriába sem. Amikor a 19. század végén és 20.

század elején az orfeum színpadán megjelentek a sanzonok, táncdalok és a színházakban divat lett az operett, már egyértelműen beszélhetünk könnyűzenéről. A két műfaj különbsége jobban meghatározható lett.

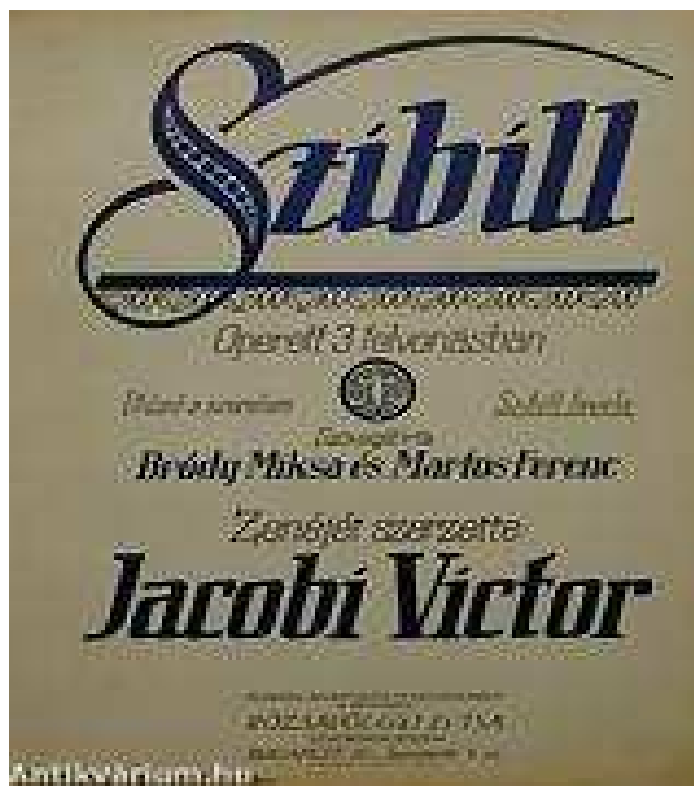
A Lajtha-Rózsavölgyi bérház 1912-ben (NullaHatEgy)

Rózsavölgyi és Társa – Könnyűzenei kiadványok a XX. században

Egyes zeneszerzőkkel a Rózsavölgyi Zeneműkiadó több évre szóló kizárólagos szerzői jogokat kötött le. Ezekben az esetekben a kiadási jog kezdeti időpontja mellett a lejárat dátumot is közöljük.

1907. VII. 12.	Kálmán Imre: Tatárjárás- operett
1908. II.12.	Mader Dezső-Pásztor Árpád: Nagymama- daljáték
1908. IV. 6.	Kurusz János - magyar nóták
1909. IV. 10.	Demény Dezső / Dunay László nevén / - Orbán Dezső: Kisboszorkány- operett
1908-1909	Rados Béla magyar nóták
1908-1930	dr. Székács Aladár műdalok
1908-1924	Szirmai Albert dalok, chansonok és operettek
1909. V.10.	Kálmán Imre operettek
1909. X. 27.	Jacobi Viktor: Jánoska - operett

1909. X. 30.	Káldy Gyula kuruc nóták, szabadság harci dalok, verbunkosok
1910-1938	Vincze Zsigmond operettek
1910-1948	Zerkovitz Béla táncdalok, műdalok, operett, magyar nóta.
1911. IX. 20	Jacobi Viktor-Martos Ferenc-Bródy Miksa: Leányvásár
1913. II.25.	Zerkovitz Béla: Aranyeső - operett
1913. IX.4.	Kálmán Imre két operett

1914. II. 9.	Jacobi Viktor-Bródy Miksa-Martos Ferenc: Szibill
1914-1924	Sas Náci magyar nóták
1915-1943	Kalmár Tibor magyar nóták és táncdalok (zene és szöveg)
1915. IX.15.	Kacsóh Pongrácz: Kurucdalok I-II. (ének-zongora)
1915-1920	Kovács Károly táncdalai
1915-1943	Kondor Ernő magyar nóták és táncdalok (zene és szöveg)
1915-1918	Ötvös Adorján táncdalai
1915-1937	Reményi Béla háborús dalai és magyar nóták
1916-1941	Pápai Molnár Kálmán magyar nóták
1917. I. 26.	Reinitz Béla / Erbe Viktor álnéven /: Ha újra kezdem - dal;
A bolond románca - dal (ének-zongora)	
1917-1949	Buday Dénes sanzonok, táncdalok, műdalok és operettek

1917	Révfy Géza magyar nóták
1916-1922	Krammer Ödön táncdalai
1918-1937	Rozsnyai Sándor táncdalok és operettek szövege
1918. XI.14	Dr. Farkas Iván: Túl a Nagykrivánon (zene és szöveg)
1919-1946	Márkus Alfréd táncdalok, filmzenék és táncdalok szövege
1919-1928	Zágon István szonok és táncdalok szövege
1920. III. 20	Balázs Árpád magyar nóták és műdalok
1920-1943	Bolváry Ferenc táncdalok
1920-1942	Mihály István magyar nóták és táncdalok szövege
1920	Sassy Csaba dalszövegek
1920-1923	Sassy Csaba és Thurzó Nagy László magyar nóták
1921-1924	Pallos Tivadar szonok és táncdalok
1922. XI.6.	Kálmán Imre: Bajadér I-II. (ének-zongora)
1922. VIII.30.	Erdélyi Mihály-Neumann Ferenc: Hazudik a muzsikaszó
1922	Buttykai Ákos: Az ezüstkirály - operett
1922-1941	Szécsén Mihály dalszövegek
1922-1937	Várady Aladár magyar nóták zenéje
1923. X.1	Radnai Miklós: Székely dalok
1923-1942	Murgács Kálmán magyar nóták
1924. III.15	Emőd Tamás: A „Mézeskalács” c. Szirmai Albert operett
szövegkönyve	
1926. XII. 29	Eisemann Mihály: Szeret-e még...
1926-1948	Kovács Kálmán táncdal szövegek
1927. XII. 28	Bleyer Pál táncdalok
1927-1932	Brodsky Miklós táncdalok és operettek
1927-1932	Buzás Mihály táncdalok
1927-1944	Kemény Egon táncdalok és operettek hangszerelése
1927-1944	Kóla József táncdalok és operettek (zene és szöveg)
1927-1931	Kelemen Lipi táncdalok
1927-1948	Nádas Béla táncdalok (zene és szöveg)
1927-1942	Saalver Béla táncdalok (zene és szöveg)

Salver Béla (1893-1978) 1926-ban a Rózsavölgyi dolgozója lett,1934-től a Zeneműosztály vezetője és 1951 és 1961 között a boltvezető-helyettes volt. Az ő nevéhez fűződik a „sláger kartonrendszer”. Minden Magyarországon megjelent slágerről készült egy karton, ami nagyban segítette az eladást. Ez a címgyűjtemény az 1961-es tűz után is megmaradt, 27.624 db. kartonnal.

1927-1939	Stepet Eugen táncdalok
1927-1935	Szenes Andor dalszövegei
1927- 1940	Dr. Szilágyi Béla: erdélyi magyar dalok

1927-1930	Szilágyi László táncdal és operett szövegek
1928. I. 20.	Ábrahám Pál 5 évre szóló mechanikai joga
1928. V.10.	Ábrahám Pál szerződés román szövegű kiadásokra
1928-1942	Konjonkay Szemző István táncdalok
1928-1947	Malcsiner Béla táncdalok
1928-1932	Dr. Révfy Lajos magyar nóták szövege
1928-1947	Malcsiner Béla táncdalok szövege
1928-1932	Dr. Révfy Lajos magyar nóták
1928-1942	Dr. Sándor Jenő magyar nóták, operettek és táncdalok
1928-1931	Schamburg Pál táncdalok
1928-1947	Szenkár Dezső táncdalok és operett
1929. I.2	Kálmán Imre: A csikágói hercegnő I-II. (ének-zongora)
1927. VII. 6.	Dr. Ábrahám Pál - dr. Martos Sándor általános szerződés
1929-1938	Nádas György magyar nóták
1929-1932	Kuthy György táncdalok
1929-1939	Majorossy Aladár táncdalok, filmzenék és operettek
hangszerelése	
1929-1941	Polgár Tibor filmzenék, sanzonok és táncdalok
1929-1931	Salgó Géza / S.G. Saly / táncdalok
1929-1936	Seress Rezső táncdalok
1929	Szeghő Sándor magyar nóták és férfikarok átíratái
1930-1936	Kiszely Gyula táncdalok és operettek zenéje és szövege
1930-1932	Kondor Lipót táncdalok
1930-1931	Marczali Frigyes magyar nóták
1930-1932	Raday László magyar nóták
1930-1932	Kondor Lipót táncdalok
1930-1931	Marczaly Frigyes magyar nóták szövege
1930-1932	Ráday László magyar nóták
1930-1931	Szécsi Ferenc táncdalok szövege.
1930-1941	Waldmann Miklós táncdalok
1930-1937	Zerkovitz- Zách István táncdalok

Az Alberti Viktor által Milánóban létesített Melodi S.A. zeneműkiadó élére Sugár Lászlót nevezték ki, aki kitűnően beszélt az olasz és francia nyelvet. A kiadó hanglemezeket és könnyűzenei kottákat jelentetett meg, az adott zeneterület (Olaszország, Franciaország, stb.) igényeinek megfelelően. A budapesti bolt hanglemezosztályának élére – Sugár László helyére – dr. Violáné Annyt nevezték ki. Később – 1961-ben – dr. Violáné lett a Rózsavölgyi Zeneműbolt egyik vezetője.

1936-ban a jazz- és tánczene, valamint az ütőhangszerek rohamos terjedése következtében a hangszerosztály tovább bővült. Az alagsorban új állványokkal, kiszolgáló pulttal, kitűnő világítással, jó felszerelt készlettel 72 négyzetméteren új hangszer-részleg nyílt. A könnyűzene további bővülését jelzi az újonnan megjelenő kották nagy száma. Elhelyezésére a bolt előterében külön részleget rendeztek be.

Az 1931 után kötött fontosabb kiadói szerződések:

1931. VI.12. Garai Imre: De rossz dolog ez a szerelem (ének-zongora)
 1931. IV.10. Kálmán Imre: Heut' Nacht hab' ich geträumt

Nicolai Gedda sings "Heut' Nacht hab' ich geträumt von dir" - YouTube

1931. XII. 30. Dr. Jánosy Jenő magyar nóták
 1931. XII. 5. Dankó Pista, Pósa örökösökre hagyott gramofonanyagok
 1931-1942 Melodi S.A. Milano Alberti, olaszanyagok magyarországi és magyar számok olaszországi kiadása és forgalmazása
 1931 - Békési Lajos táncdalok zenéje
 1931-1933 Kelemen Kornél táncdalai és Szücs Gusztáv, Szenes Andor, Villányi András szövegei
 1931 - László Imre magyar nóták és táncdalok
 1931-1940 Bodó József magyar nóták és táncdalok, Szécsén, Ilnitzky, Kuthy és Szenes Andor szövege
 1931-1934 Szekeres Ferenc táncdalok (zene és szöveg)
 1931-1942 Záborsky Jenő táncdalok (zene és szöveg)
 1932. IX.1. Eisemann Mihály, mechanikai jog kezelése
 1932 VI.1. Balázs Árpád, Almea mechanikai jog
 1932-1937 Békeffy István dalszövegek
 1932-1937 Mihály László magyar nóták és táncdalok
 1932-1946 Nagypál Béla magyar nóták
 1932-1946 Pálmás Olivér táncdalok
 1933. II. 8. Bárczi Tibor: Jó a két szemébe nézni (ének-zongora)
 1933. IX. 9. Dr. Illatky Endre: Az én falum (ének-zongora)
 1933. IX. 28. Chapel (Párizs-London): Jó (ének-zongorára)
 1933. XII.15. Krasznai- Zágon István: Sárga liliom - operett
 1933-1942 Kárpáti Oszkár, táncdalok zenéje
 1933-1948 Komáromi Andor táncdalok és Horváth Kálmán, Ács Ágnes, Fonó Frigyes szövege
 1934. IX. 24. Erdélyi Mihály: Puszta fox (Künn a dorozsmai határon). A nagy sikerre való tekintettel szerződés módosítása: 1935. XI.11– 1937. X. 20.
 1934. XII. 31. Márkus-Horváth: Meseautó c. film zenéje és szövege

1934-1941	Tiboldi József: Székely népdalok (ének-zongora)
1935. X.10. zongora)	Kemény Egon- Somlyó Zoltán: Gondolok rád (ének-
1935-1942	Bechtold Károly táncdalok
1936	Csepreghy Ferenc: Sárga a keszkenőd; Aki legény...,
Tiszaparti fűzfa alatt zenéje – Kiss Jenő szövege	
1936. X.9.	Buday Dénes-Dobay József: Csodabokor -daljáték zenéje és szövege
1936-1942	Kertész Zsigmond: Két csárdás zongorára
1936- szövege	Buday Dénes: Dal a szívről – sanzon, Somlyó Zoltán
1936 -	Buday Dénes: Drágám, néha téved az ember
1936 -	Buday Dénes: A húgomat a bánat elnyelte- Kosztolányi
Dezső szövegíró	
1936-1941	Koltai Kohl Sándor, táncdalok zenéje
1936-1940	Pártos Jenő táncdalok
1936-1941	Radó István táncdalok szövege
1936-1940	Thegze-Garber Miklós magyar nóták zenéje és szövege
1936-1948	Vécsey Ernő táncdalok
1937. VIII.11.	Bartha István: Balázs Árpád nóták, kuruc dalok- zenekari átirat
1937-1938	Buttola Ede, táncdalok zenéje
1937 -	Erős Béla: Őszi Levelekkel, Somlyó Zoltán szövege
1937 -	Seress Rezső: Én nem tudom, mit hoz a holnap Dénes
Gyula versére	
1937 -	Vecsey Ernő: Ma nem divat már, Szécsén Mihály verse
1937	Várady Aladár: Divatos táncok, Vámosy Ilona verseire
1937	Bányay Aladár: Tangó szerenád, Szécsi Ferenc verse
1937	Fries, Carlo de – Kovács Kálmán: Csak ez a tangó
1937	Bárczi Tibor: Még nem tudom..... Harmath Imre szövege
1938 -	Buttola Ede: Hiába lennék hű... Fonó Frigyes szövege
1938 -	Dénes Gyula: Az egyik ember boldogul
1938	Dévai Gyula: Vadvirág – Balczó János verse
1938	Farmos Eszter Valaki elment, sanzon, Timár Magda szöveg
1938-1942	Zerinváry Andor táncdalok szövege
1939-1942	Beretvás László táncdalok
1939-1942	Kőszegi Pál táncdalok
1939-1942	Szerdahelyi János táncdalok és magyar nóták
1939-1942	Dr. Török Zoltán népdalok gyermekkari átirata
1940. IV.10.	Krasznay Mihály operettek és táncdalok

1940. IV.17.	Huber Gyula-Herodák Sándorné: magyar nóták
1940-1946	Rákosi János táncdalok zenéje és szövege
1940-	Garai Imre: Én a szerelemnek..... zenéje és szövege
1940-	Barczi Tibor: Talán...(tangó), Halász Rudolf verse
1941-1943	Vincze Ottó dalok, táncdalok
1943. V.15.	Bura Sándor magyar nóták
1943. XI.8.	Horváth Jenő táncdalok és operettek
1943. XI. 8.	G. Dénes György: Szép esténk lesz
1943-1949	Szerényi Dénes táncdalok
1945. IX.18.	de Fries Károly-Kardos Kálmán: Napsugár kisasszonyok
1946-1947	Orlay Jenő /Chappy/ dalai és G. Dénes György szövegei
1947-1949	Breitner János táncdalok
1948. IX.27.	G. Dénes György szövegírói szerződés

G. Dénes György (Zsüti) (Fotó: Sunhill Media) (Cultura.hu)

A XX. században megjelent Rózsavölgyi és Társa könnyűzenei kiadványok száma igen jelentős. Felsorolásunkban a nagyobb példányszámban megjelenő, sikeres slágerek, sanzonok, ill. dalok kottái szerepelnek: főleg azok, amelyek elmúlt 60 évben e sorok írójának a kezén – mint zeneműszortimenter – keresztülmentek. Segítséget jelentettek Alberti Rezső személyes feljegyzései és Debinszky Izabelle (1894-1984) tudományos munkatárs idevonatkozó munkája. Alberti szerint a Rózsavölgy Zeneműbolt forgalma – különösen 1939 és 1944 között – megnövekedett. A gramofonosztály, a könyv-, illetve a hangszerrészleg

mellett a kotta forgalom is növekedett, főleg a nagyszámban megjelenő új, saját kiadású zeneműveknek köszönhetően.

Sajnos a második világháború a személyzetben jelentős változásokat okozott, főleg a szakemberek vonatkozásában. Az új Rózsavölgyi kiadványok a többi budapesti Zeneműbolt készletét is színesítették. A „Magyar zenei almanachban” felsorolásra kerülnek a budapesti zeneműboltok. Az összeállítást Forrai Miklós karnagy készítette, aki több hónapot a Rózsavölgyiben is dolgozott. Ezek közül felsoroljuk azokat, amelyek a legnagyobb bevételi forrást jelentették a

Rózsavölgyi cégnek:

- Aczél testvérek, Budapest V., Múzeum körút 9.
- Árpád könyvesbolt, Budapest IV., Árpád-út 73.
- Bárd Ferenc és Fia, Budapest V., Kossuth Lajos utca 4.
- Herczka Gyula, Budapest VI., Nagymező-u. 49.
- Kóla József, Budapest VII., Erzsébet körút 52.
- Marnitz Zenei Központ, Budapest VIII., József körút 37.
- Pfeifer Ferenc, Budapest VIII., Rákóczi-út 45.
- Lukács Béla, Budapest VI., Andrássy-út 45.
- Rozsnyai Károly, Budapest VIII., Múzeum körút 15.
- Tolnai László, Budapest IV., Károly körút 16.
- Zala Zenemű-kereskedés, Budapest VI., Teréz körút 2.

A Rózsavölgyi kiadványok jelentősen hozzájárultak a magyar zenekultúra öregbítéséhez a huszadik században. A Parlando következő számában a Rózsavölgyi és Társa cég XIX. században megjelent kiadványairól számolunk be.

A Rózsavölgyi-bolt jelenlegi üzletképe és Hutira Albin, aki 1964-2009 között volt a bolt igazgatója